

י כסלו תש"פ

8.12.2019

ועדה מיוחדת לפי סעיף 44א. לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

לכבוד

המנהל הכללי

משרד הבריאות

המלצה לפי סעיף 44(א) לפקודת הרופאים

בעניין:

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות, באמצעות בכ' יונתן ברג, עו"ד מלשכת היועץ המשפטי, משרד התובע הראשי, משרד הבריאות ירושלים.

להלן: המבקש

נגד:

דר' באסם בן ודיע חדאד, [REDACTED], באמצעות בכ' עו"ד שמואל ברזני

להלן: המשיב

1. נגד דר' באסם בן ודיע חדאד (להלן: "הרופא"), הוגש כתב אישום ביום 28.10.2019, בתיק פמ"ח 2681\17, בבית משפט השלום בחיפה, בעבירה של מעשים מגונים – עבירה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

בכתב האישום נטען כי המשיב, המשמש כרופא משפחה, בין היתר בסניף קופת חולים "מכבי" בסירת הכרמל בחיפה, הייתה המתלוננת (להלן: "המתלוננת") מטופלת של המשיב. לפי כתב האישום המשיב ביצע עבירת מין במתלוננת במהלך הבדיקה. (מצ"ב כתב האישום).

2. מנכ"ל המשרד מינה ביום 27.11.2019 את חברי הוועדה הרשומים מטה, להיות ועדה מיוחדת לפי סעיף 44א. לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976. (להלן: "הפקודה").

3. ההליך לפני הוועדה:

בתאריך 28.11.2019 התכנסה הוועדה לדון בתיק הנ"ל. להלן עיקר טיעוני באי כוח הצדדים:

4. טיעוני בכ' המבקש:

בכ' המבקש סקר את עובדות כתב האישום, עמד על מטרות סעיף 44א לפקודה, על סמכות הוועדה לדון בסעיף זה, עקב הגשת כתב אישום בעבירה שיש עמה קלון, על השיקולים שיש לתת את הדעת לעניין התליית רישונו או הגבלת עיסוקו של הרופא לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים. לעניין זה הפנה בכ' המבקש את הוועדה לפסקי הדין: ע"א 4227/94 קאסם סמחאת, ו- ע"א 4227/94 לאוניד אדז'רסקי.

עוד טען בכ' המבקש כי יש לראות את מעשיו של המשיב בחומרה רבה מאחר והמשיב ניצל את מעמדו כרופא בו יחסי הכוח בין הרופא לבין החולה אינם שווים, והם לטובת הרופא. המשיב ביצע את מעשיו המגונים במטופלת במהלך הטיפול. המעשים המגונים שנעשו במטופלת יש בהם קלון. לעניין זה הגיש מספר פסקי דין: בג"צ 11243/02 פייגלין נ י"ר ועדת הבחירות, שלמה לחייאני נ. מדינת ישראל, על"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי – הדין נ. מיכאל צלטנר: הרציו בפסיקה הוא: עבירה שיש עמה קלון היא עבירה שדבק בה פגם מוסרי חמור.

עוד טען בכ' המבקש כי אין זה ראוי שרופא שתלוי נגדו כתב אישום חמור במעשים מגונים ראוי להמשיך לתת טיפול רפואי. מעשיו אלו פוגעים באימון הציבור ובמוסד הרפואה.

לעניין אמצעי המשמעת טוען בכ' המשיב כי לאור חומרת המעשים והעבירה בהן נאשם המשיב, ולאור האמור לעיל, יש להתלות את רישונו לעסוק ברפואה לתקופה המרבית הקבועה בסעיף 44א. לפקודה, לששה חודשים. בכ' המבקש הגיש מספר החלטות לפי סעיף 44א. בהם נדונו רופאים שהורשעו בעבירות של מעשים מגונים להתליה לששה חודשים: החלטה נ. דר' סם סלוצקי, החלטה נ. מסעוד מחמיד. בכ' המבקש אמר כי הוא "נותן גם אופציה להגביל את עיסוקו של המשיב אבל עם תנאים מאוד מאוד מחמירים, אולם הם מעדיפים להתלות את רישונו". בסוף דבריו ביקש מהוועדה להמליץ בפני מנכ"ל המשרד "להתלות או להגביל את רישונו של המשיב".

5. טיעוני בכ' המשיב:

בכ' המשיב טען כי לא בכל עבירה קיימת מסוכנות לציבור, ומסכים ששלום הציבור הוא עניין מרכזי, ויש להגן על שלום הציבור. התלייה אינה תרופה שמרפת את אימון הציבור, או תחזיר את אימון הציבור. כל עוד לא הסתיים ההליך המשפטי ותוצאותיו, לא ניתן לקבוע כי יש קלון במעשיו של המשיב. בעניין זה הגיש פסק דין של משה קצב. לא כל מעשה מגונה יש עמו קלון, לעניין זה הגיש את פסק דין בעניינו של חיים רמון. מסכים שעבירות מין במטופלות זה מעשים חמורים. לדבריו קופת חולים "מכבי", מקום עבודתו של המשיב, חקרה ובדקה את האירוע והחליטה לא לנקוט בצעדים נגד המשיב והוא ממשיך לעבוד שם. למשיב לא היו עבירות משמעת. עבד כ- 34 שנים כרופא מסור ללא דופי. מאז קרות האירוע חלפו כ- שנתיים ומחצה. מבקש מהוועדה לא להתלות את רישונו של המשיב. מסכים שיוטלו עליו הגבלות אם כי לא בצורה דרסטית כפי שביקש בכ' המבקש, ומשאיר זאת לשיקול דעת הוועדה.

6. דברי המשיב:

סיפר לוועדה כי הוא בן 61, [REDACTED]. עובד כרופא 34 שנים. עובד בשתי מערכות בריאות במקביל. חבר בוועדת ביקורת של איגוד רופאי המשפחה של "מכבי". מכהן כיו"ר הוועד של הכנסייה האמריקאית בחיפה. כל ימיו כרופא התאפיין כרופא אדיב מאוד, מנומס ושקט. מתייחס לחולים באמפתיה, והם מרעיפים עליו שבחים, הערכות מתנות. כל בדיקה שהוא עושה מבקש רשות מהמטופל. האירוע נפל עליו כרעם ביום בהיר. לא ידע שיש אירוע כזה שמדובר ברקע מיני. הוא מטפל באוכלוסייה מעורבת, נשים גברים, מתבגרים ומתבגרות, באלפי מטופלים. ב-2016 קיבל רופא מצטיין שלמחוז הצפון ב"מכבי". מאז המקרה ממשיך לעבוד ולמלא את חובתו באמנות למטופלים. אנשים ומקום עבודתו ממשיכים לתת בו אימון, והוא ממשיך לתת את כולו לקהילה. המשיב הגיש לוועדה אסופה של המלצות והערכות שקיבל. מבקש לא להתלות את רישונו.

7. דיון והמלצה:

על פי העובדות שבכתב האישום, בתאריך 29.5.2017, הגיעה המתלוננת לבדיקה בפני המשיב. במהלך הבדיקה סיפרה המתלוננת למשיב כי היא סובלת מחום, צמרמורת, תכיפות וצריבה במתן שתן. כמו כן ציינה המתלוננת כי קיימה יחסים מיניים עם בן זוג מספר ימים קודם לכן ושאלה אם יש קשר לתלונה. המשיב אמר כי ייתכן ויש קשר וביקש לבצע בדיקה גופנית. במהלך הבדיקה הניח המשיב את ידו על איבר מינה מעל בגדיה ושאל אותה: "פינקו אותך אתמול". בהמשך התיישב על מיטת הטיפול בסמוך למתלוננת וחיבק אותה. בשלב זה נישק המשיב את המתלוננת עם לשונו בצווארה, משני צידי, תוך שהוא אומר לה "איזה טעימה את, איזה טעימה את". כל זאת, עשה המשיב ללא הסכמתה של המתלוננת, "ולשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים". במעשיו המתוארים ביצע המשיב במתלוננת "מעשים מגונים".

בעניין הקלון נפסק בבג"צ 11243/02 בעניין פייגלין ואח' נ.י"ר ועדת הבחירות ואח' נקבע כי:
"עבירה שיש עימה קלון היא עבירה שדבק במבצעה פגם מוסרי חמור, כאשר על טיבו של הפגם יש לעמוד בכל מקרה על פי הקשרם של דברים ושל מעשים".

בעניין הקלון נפסק בעש"מ 4/81 שלמה אוהיון נ' מדינת ישראל, פד"י ל"ה(4) כדלקמן:
"הקלון אינו נמדד, כמובן, לפי עצם מהותו, עפ"י אמות מידה משפטיות, כי מדובר במונח השאוב מתחום המוסר, אשר אומץ לתוך מערכת הנורמות המשפטיות. כפי שכבר הוזכר לעיל, ביהמ"ש או ביה"ד הם הקובעים אם דבק במעשה או במחדל פגם או פסול מוסרי, העולה כדי קלון, ואשר לו צריכה להיות השלכה על המסקנות המשמעתיות, אותן מסיקים כלפי מי שמשמש במשרה אשר עליו חלה הוראת החוק הספציפית המכוונת את הדין המשמעותי".

בבג"צ 178/81 חאלד מחמוד נ' זוג'יה עבדל רחמן ואח' פד"י ל"ו(1) נאמר כדלקמן:
"הקביעה כי בעבירה מסוימת יש או אין קלון נעשית עפ"י נסיבותיו של המקרה הפרטני הנדון לפני ביהמ"ש. על ביהמ"ש לבחון כל מקרה ומקרה, עפ"י נסיבותיו, אם העבירה שנעברה נגועה בקלון. ביהמ"ש יעשה כן עפ"י נורמות שתהלומנה רמה נאותה של התנהגות מוסרית ואזרחית, ועם זאת תוך ראית הדברים בעיני המציאות ועפ"י הנסיבות המיוחדות של המקרה".

בעל"ע 3467/00 הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין נ. מיכאל צלטנר פ"ד נ 895 נאמר כדלקמן:
המייחד עבירות פליליות שיש עמן קלון מעבירות פליליות אחרות הוא הדופי המוסרי הנלווה להן. מוסג קלון ניזון מתפיסות מוסריות ומאמות מידה מוסריות הרווחות בחברה, ומשהוא דבק במעשיו של אדם הנמנה על מערכת תפקודית – מקצועית מסוימת, עולה השאלה איזו השפעה יש לכך על מידת כשירותו של אותו אדם להמשיך לעסוק בעיסוקו במסגרת אותה מערכת, ומה היא השלכת מעשי הקלון על תדמיתה ומעמדה של המערכת קולה בעיני הציבור".

הוועדה לאחר שיקול מעמיק ולאור הפסיקה הנ"ל בעניין הקלון, הוועדה בדעה כי מעשיו המיניים המתמשכים בגופה של המתלוננת בהם המשיב מואשם הינם מעשים מגונים שדבק בהם פגם מוסרי חמור ומעצם טיבן טבוע בהן קלון. הוועדה קובעת כי בעבירה של מעשים מגונים בה מואשם המשיב, שכללו נגיעה באיבר המין של המתלוננת, חיבוק, נשיקות בצווארה משני צידיו תוך שימוש בלשון ואמירות סקסיסטיות חוזרות, יש בה קלון, והמעשים בהם מואשם המשיב מקיימים את "נסיבות העניין", הנדרש בסעי' 44א. לפקודה - לעבירה שיש עמה קלון.

בפסק הדין הנ"ל של דר' לאוניד אדז'רסקי אומרת כבוד השופטת עדנה ארבל לענין סעיף 44א.
לפקודה:

"מטרתו של סעיף זה הינה לתת מענה לשלב טרם הרשעתו של הרופא ולאחר הגשת כתב אישום נגדו. בשלב זה מתעורר הצורך לעיתים להתלות או להגביל את רישיונו של הרופא מטעמים שבאינטרס הציבורי, זאת ועוד בטרם הרשעה בדון...בעניינים מעין אלה יש לבחון שני

סוגי שיקולים מנוגדים: האחד עניינו באינטרס הציבורי, ובהבטחת שלום הציבור מפני קבלת טיפול רפואי על ידי אדם שיתכן ואינו ראוי ליתן אותו, והשני עניינו באינטרס הפרט – הרופא – שהגבלת או התלית רישונו פוגעת בחופש העיסוק שלו ובחזקת החפות העומדת לו כל עוד לא הורשע. האיזון הוא תלוי נסיבות המקרה, ונלקחים בחשבון שיקולים שונים כגון חומרת העבירות ומהותן, הקשרן של העבירות לעבודתו הרפואית של הנאשם וקיומן של ראיות לכאורה, וזאת אל מול נסיבותיו האישיות השונות של הרופא."

בפסק הדין ע"ש 5061\05 יעקב לומקין נ. שר הבריאות, אומר כבוד השופט סולברג:

"מכלל סטיות מן השורה, שרופא עלול לסטות במהלך מילוי תפקידו, אין כמדומה סטייה חמורה מפגיעה מינית בחולה במהלך תפקידו הרפואי. לפגיעה שכזאת מתלוות מידות רעות לרוב: ניצול לרעה של התפקיד הרפואי, מקנה לרופא נגישות קלה לגופם של המטופל או המטופלת, הפרת אמון של החולים הנפגעים, ביזום והשפלתם."

8. לעניין אמצעי המשמעת:

לפני הוועדה מונח כתב אישום חמור נגד רופא משפחה, בעבירות של "מעשים מגונים" המתאר מעשים נלווים ומחפירים, שכללו נגיעה באבר המין של המטופלת, חיבוק, נשיקות בצווארה משני צידיו תוך שימוש בלשון, ואמירות סקסיסטיות חוזרות - ללא הסכמתה של המטופלת, כל זאת במהלך בדיקת המטופלת. - "ולשם סיפוק או וביזוי מיניים"

בע"פ 7066,6859/93, מדינת ישראל נ' קדרון, אומר כבוד השופט א.מצא:

"זולת הפגיעה במתלוננות, שצנעתן הופרה וכבודן נרמס, פגעו מעשיו של המערער גם במקצוע הרפואה. יכולתם של רופאים לבצע בחוליהם טיפולים המחייבים פלישה לצנעת גופם של המטופלים, מותנית באימון הבלתי מסויג שבידי כל אדם לרחוש לכל רופא. וביצוע עבירות מהסוג שביצע המערער במטופלותיו, בשעת ואגב הטיפול הרפואי, פוגע באמון זה כערך כללי ומקובל."

בע"א 4227/94 קאסם סמאחה נ' שר הבריאות אומר כבוד השופט א.מצא:

"...רופא שבמהלך טיפולו בחולה עושה בחולה מעשה מיני פוגע פגיעה חמורה לא רק בקורבן המעשה, אלא גם במקצוע הרפואה. "...אין כמדומה סטייה חמורה מפגיעה מינית בחולה במהלך הטיפול הרפואי."

בע"א 10979/04 ד"ר ליביו לאור נ' שר הבריאות אומרת כבוד השופטת א.חיות כדלקמן:

"השיקול המרכזי בהליכים משמעתיים שבנידון הינו השיקול של ההגנה על האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו וכבודו של מקצוע הרפואה ועל אימון הציבור ברופאים. לפיכך נפסק כי בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעברייני המשמעת העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו אם בכלל". לעניין חומרת העבירה של "מעשה מגונה" והחמרה באמצעי משמעת שיש לנקוט בגינה, ראה גם ע"א 50/91 דר' אדגר סבין נ' שר הבריאות.

הוועדה רואה בחומרה יתרה את התנהגותו של הרופא, התנהגות הפוגעת בתדמיתו ובכבודו של מקצוע הרפואה ובאימון הציבור ברופאים. כפי שקבעה הוועדה מדובר במעשים שדבק בהם פגם מוסרי חמור ויש בהם קלון ומעלים ספק בדבר הגינות של המשיב כמדרש בפקודת הרופאים. לאור זאת הוועדה סבורה כי יש להעדיף את אינטרס הציבור על פני האינטרס של המשיב, ולפיכך יש לנקוט באמצעי משמעת מחמירים על מנת להגן על ציבור המטופלים.

הוועדה שקלה גם אם ניתן להסתפק באמצעי משמעת של "הגבלת תחומי עיסוקו" של המשיב. אולם לנוכח חומרת המעשים המתוארים בכתב האישום, שקלון דבק בהם, ולנוכח סעיף האישום "מעשים מגונים" בו הוא נאשם, הוועדה סבורה, כי בשל כל אלה, והצורך להגן על שלום הציבור, לא ניתן ולא ראוי להסתפק ב"הגבלת תחומי עיסוקו" של המשיב.

לאור כל האמור לעיל, ובמכלול השיקולים, הוועדה ממליצה בפני כבוד המנהל להתלות את רישיונו של הרופא לתקופה של ששה חודשים.

5/12/19
 ד"ר חן סלע, חבר
 ד"ר יורם ליטוין, יו"ר
 יגאל חזק, עו"ד
 נציג היועם לש לממשלה